

[Axel Dam.]

der som Betingelse for deres Embedstilltrædelse maatte erklære sig for Tilhængere af Dødsstraffen i Analogi med den Lovbestemmelse i visse Stater i Amerika, at enhver Nævning, naar Dødsforbrydelse skal behandles, forud adspørges, om han misbilliger Dødsstraffen, og svarer han bekræftende herpaa, er han inhabil som Dommer og maa vige sit Sæde.

Hvad Forbedring som Straffens Formaal angaar, staar Blodhævnens Forsvarere endnu ugunstigere. Den eneste Forbedring, der kan være Tale om, er den Anger og Ruelse, der maaske kan fremkaldes hos Forbryderen, naar han stilles Ansigt til Ansigt med sin forestaaende voldelige Aflevelse. Men i saadanne Tilfælde, hvor Straffens forbedrende Hensigt allerede maa siges at være naaet, er det i særlig Grad hensigtsløst alligevel at slagte den forbedrede og angergivne Synder; og efter gammel jødisk Tankegang at begrunde dette med Jehovas Velbehag ved blodige Sonofre ligger vel uden for enhver sømmelig Argumentation i vore Dage.

Tilbage staar kun at betragte Dødsstraffen som Nødværge fra Samfundets Side for at sikre sig mod fremtidige Voldsgerninger fra de farlige Forbryderes Side. Det anføres om en Morder, der havde 14 Mord paa sin Samvittighed, at der vilde være sparet 13 Menneskeliv, hvis han var blevet henrettet efter det første Mord; men det samme vilde være naaet ved Forbryderens forsvarlige Uskadeliggørelse. (*Justitsministeren* [Zable]: Han havde vel begaaet alle 14 Mord, inden han blev uskadeliggjort?) — det kan godt være — eller ved, som Forfatteren Sophus Michaëlis foreslaar i sin Bog „Dommeren“, at isolere de Forbrydere, der ikke vil underkaste sig det bestaaende Samfunds Retsregler, i en Enklave, „Samfundets Kloak“, kalder han det, hvor de frit kan indrette sig i et Samfund efter deres egen Smag uden at generes af andre Retsregler end dem, Erfaringens Skole maatte bringe dem til at blive enige om. Der er i hvert Fald noget logisk tiltalende ved, at Fredløshed bliver Straffen for dem, der ikke kan lade andre i Fred. Men nogen praktisk Betydning vil denne Digteridé næppe faa, dertil er den for abstrakt logisk.

Hvad Spørgsmaalet om Folkeafstemning angaar, maa jeg naturligvis ogsaa her argumentere ud fra de Principper, som Retsforbundet hylder, og da Systemet „fri Valgret“, som vi har paa vort Program, gaar ud paa, at enhver Lovs Vedtagelse skal ske ved en Slags indirekte Folke-

afstemning gennem valgte Stedfortrædere for Vælgerne, vil det ikke være retsmoralsk forsvarligt under den nuværende mangelfulde Vælgerrepræsentation at modsætte sig en Folkeafstemning om et vigtigt Lovgivningsspørgsmaal som Spørgsmaalet om Blodhævnens Genindførelse. Og jeg noterer med Tilfredshed, at de ærede Forslagsstillere nu selv foreslaar den Fremgangsmaade, som en af Forslagsstillerne, det ærede Medlem Hr. Ole Bjørn Kraft, bebrejdede Retsforbundet, da det indbragte et Forslag om at sætte Afskaffelsen af den tvungne Værnepligt under Folkeafstemning, idet han sagde, at det vilde være værdigere først at søge en Lov derom vedtaget i Rigsdagen og først bagefter sende Loven ud til Bekræftelse eller Forkastelse ved en Folkeafstemning. Vi glæder os naturligvis altid, naar andre Politikere omvender sig til vore Synspunkter.

Det har de dog ikke gjort med Hensyn til § 2 i deres Forslag. Den er i Strid i hvert Fald med Grundlovens Aand, idet Grundlovens § 55, der ganske vist kun nævner Rigsdagsmændenes Samvittighedsfrihed, maa antages ogsaa at gælde Regeringens Medlemmer, for ikke at tale om Kongen, der i et Statsraad giver Samtykke til Fremsettelse af de Lovforslag, Regeringen fremsætter, og som ifølge Loven er Medindehaver af Lovgivningsmagten. Hvorledes kan vi da vedtage i Rigsdagen, at den siddende Regering skal fremsætte et Lovforslag, som det muligvis er principiel Modstander af? Konsekvensen maatte da blive, at Regeringen maatte gaa af, at Rigsdagen maatte opløses og nye Valg udskrives, hvis Rigsdagen i Henhold til § 55 ikke vilde bøje sig for Folkeafstemningen.

Nu kan man jo mene, hvad man vil, om en saadan Ændring i den parlamentariske Forfatning, men den har i hvert Fald ingen Hjemmel i den gældende Grundlov, og det maa derfor, som Forholdene nu er, blive ikke Regeringens Sag, men de paagældende Medlemmers egen Sag eventuelt at indbringe et Forslag om Dødsstraffens Genindførelse. De har jo Ret dertil. Vi maa derfor stemme mod det forelagte Lovforslags § 2 og mod Lovforslaget, hvis det skal fremmes i denne Skikkelse.

Naar Forslagsstillerne ikke er gaaet den Vej, de bebrejdede Retsforbundet, at vi ikke gik med Hensyn til Folkeafstemningen om Værnepligtens Afskaffelse, forstaar jeg selvfølgelig godt Grunden dertil. Hvis Folkeafstemningen kun skulde bekræfte eller forkaste et allerede vedtaget Forslag, vilde der slet ikke komme nogen Folkeafstemning